

HEMNE KOMMUNE

Planstrategi 2012 – 2016

**Planprogram for kommuneplanens
samfunnsdel og arealdel
2013 - 2025**

Vedtatt 18.9.2012

Innholdsfortegnelse

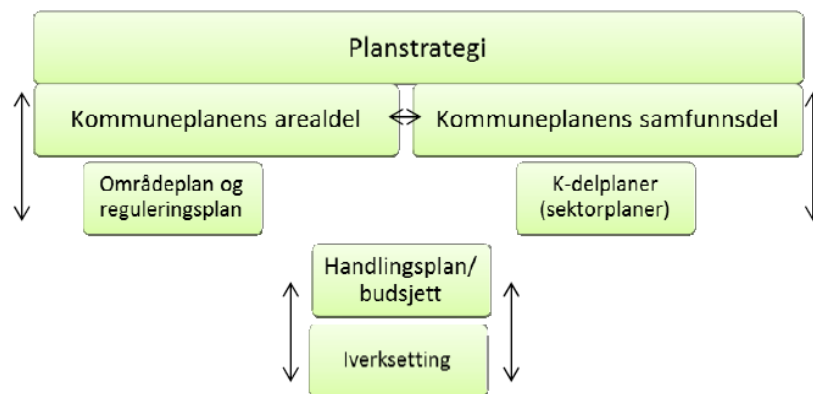
1. Innledning	3
1.1. Kommunens plansystem og kommunal planstrategi	3
2. Nasjonale forventninger	4
3. Regionale føringer	5
4. Interkommunalt samarbeid	6
5. Befolkningsutvikling og alderssammensetning i Hemne	6
6. Planstatus og planevaluering	7
6.1. Samfunnsdelen	7
6.1.1. Folkehelse/livskvalitet	7
6.1.2. Miljø/klima/energi og arealbruk	8
6.1.3. Samfunnssikkerhet og beredskap	8
6.1.4. Kompetanse/arbeidskraft/rekruttering	8
6.1.5. Politikkområdet	9
6.1.6. Plansystemets struktur og utforming	9
6.1.7. Hemne kommune som organisasjon	9
6.2. Arealdelen	10
6.2.1. Generelle betraktninger av arealdelen	10
6.2.2. Kommuneplanens arealdel (utenfor tettstedene)	11
6.2.3. Kommunedelplan for Hellandsjøen	11
6.2.4. Kommunedelplan for Vinjeøra	11
6.2.5. Kommunedelplan for Kyrksæterøra	11
7. Planstrategi 2012 – 2016	12
8. Planprogram for revisjon av kommuneplanen	14
8.1. Kommunens hovedutfordringer	14
8.2. Pågående planprosesser og behov for utredninger	14
8.3. Planstruktur og innhold	15
8.4. Organisering av kommuneplanprosessen	15
8.5. Medvirkning	16
8.6. Tidsplan	16

1 INNLEDNING

Planlegging skal bidra til å utvikle et samfunn som tar vare på viktige felles verdier og grunnleggende levevilkår for ulike grupper innenfor rammene av en bærekraftig utvikling. Formålet med den kommunale planleggingen, er å ivareta kommunens egne mål og utviklingsstrategier. I tillegg, skal den kommunale planleggingen ivareta nasjonale og regionale mål og legge til rette for gjennomføring av regional, statlig og privat virksomhet. Alle kommuner har plikt til å utarbeide en kommunal planstrategi i hver kommunestyreperiode. Den skal vedtas senest ett år etter kommunestyrets konstituering. På grunnlag av planstrategien, skal kommunen etter behov, ta opp arbeid med en samlet kommuneplan, kommunedelplaner for enkelte sektorer eller temaer, og arealplaner i form av kommuneplanens arealdel og reguleringsplaner. Kommuneplanen bør i alminnelighet omfatte alle viktige mål og strategier i kommunen innenfor næringsutvikling og ressursforvaltning, boligdekning og bomiljø, folkehelse og sosiale tjenester, vern av natur- og kulturmiljø, utdanning, kultur, idrett og friluftsliv, samferdsel, energiforsyning og samfunnssikkerhet.

1.1. Kommunens plansystem og kommunal planstrategi

Plansystemet i kommunen er visualisert i figuren nedenfor:

Hemne kommune har en gjeldende kommuneplan med en samfunnsdel og en arealdel. Arealdelen består av en hoveddel(utenfor tettstedene) og 3 kommunedelplaner. I tillegg til kommuneplanen, har kommunen en rekke fag- og temaplaner (sektorplaner) og reguleringsplaner(arealplaner) som viser en større detaljeringsgrad enn det kommuneplanen gjør. Hvert år revideres handlingsplanen som er den kortsiktige delen av kommuneplanens samfunnsdel, i forbindelse med kommunens arbeid med økonomiplan og årsbudsjett. Med utgangspunkt i dokumentene som er beskrevet over, utarbeides tiltaksplaner /virksomhetsplaner som konkretiserer de handlinger som skal gjennomføres for at kommunen skal nå sine fastsatte mål innenfor det enkelte virksomhetsområde. Kommunestyret i Hemne, besluttet i sak 79/11, å starte arbeidet med kommunal planstrategi. Formannskapet ble oppnevnt som styringsgruppe med ordfører, varaordfører, opposisjonsleder og rådmann som aktiv arbeidsgruppe. Arbeidsgruppas mandat er å gjennomgå gjeldende planer og innspill til planstrategiarbeidet og å foreslå en planstrategi for styringsgruppe og kommunestyre.

2 NASJONALE FORVENTNINGER

Nasjonale forventninger til kommuner og fylkeskommuner presenteres av overordnede myndigheter hvert 4. år og skal brukes som grunnlag bl.a. ved utarbeidelse av kommunal planstrategi. I juni 2011, ble de nasjonale forventningene til planstrategiarbeidet, presentert. Bakgrunnen for forventningene, er at Norge som nasjon, trenger en samordnet og framtidsrettet planlegging for å håndtere befolkningsveksten, et varmere og våtere klima, en mer intensiv kamp om arealer og et stadig større press på sårbar natur.

Følgende hovedpunkter er lagt inn i forventningene:

- **Klima og energi**
Det skal legges til rette for redusert energibruk og klimagassutslipp, robust energiforsyning, energieffektivisering og utbygging av fornybar energi. Tilpasning til klimaendringer og ekstremvær er sentralt. Nødvendige tiltak i utbyggingsområder, skal kartlegges gjennom risiko- og sårbarhetsanalyser.
- **By- og tettstedsutvikling**
Sentraliseringstendensen mot store byer og tettsteder ser ut til å fortsette. Det bør legges opp til en arealbruk som bygger opp under økt kollektiv-, sykkel- og gangtransport. Utnyttelsen av allerede bebygde områder, kan bli betydelig høyere enn i dag. Fortetting bør skje uten at produktive landbruksområder, verdifull natur og viktige kulturminner blir nedbygget. Samtidig som områder fortettes, er det viktig å bevare utearealer av tilstrekkelig kvalitet, sammenhengende grøntstrukturer og sosiale møteplasser der folk bor.
- **Samferdsel og infrastruktur**
Areal- og transportplanleggingen må samordnes slik at behovet for transport reduseres, og grunnlaget for klima – og miljøvennlige transportformer styrkes. Behov og utfordringer knyttet til transport, varierer i ulike deler av landet og mellom byer og tettsteder og mer spredtbygde områder. Det er viktig å sikre transportmuligheter i distriktene for å opprettholde aktive og levende distrikter.
- **Verdiskaping og næringsutvikling**
Verdiskaping som ivaretar langsiktig og bærekraftig utvikling må omfatte både økonomiske, miljømessige, kulturelle og sosiale dimensjoner. De naturgitte og kulturelle ressursene som finnes i landets ulike regioner, kan i større grad utnyttes som grunnlag for sysselsetting, verdiskaping og framtidig velferd.
- **Natur, kulturmiljø og landskap**
Det forventes at planlegging skal bygge på oppdatert og tilgjengelig kunnskap om arealbruk og natur-, kulturminne-, kulturmiljø- og landskapsverdier. Nevnte verdier skal kartlegges, vurderes og tas hensyn til i planleggingen. Arealbruken langs strandsonen og langs vassdrag skal vurderes i et helhetlig og langsiktig perspektiv.
- **Helse, livskvalitet og oppvekstmiljø**
Befolkningens helse er blant samfunnets viktigste ressurser. Kommunen skal ha oversikt over helsetilstanden i befolkningen og de faktorer som påvirker denne. Utfordringer som følger av endringer i alderssammensetning og helsetilstand i befolkningen, skal inngå i planstrategiarbeidet. Faktorer som styrker folkehelsen skal vektlegges, herunder tilrettelegging for fysisk aktivitet for alle.

3 REGIONALE FORVENTNINGER

Hensikten med samtidig planstrategi for regionalt og kommunalt nivå, er å samordne planleggingen innenfor de viktigste samfunnsområdene.

Regional planstrategi for Sør-Trøndelag ble vedtatt den 25.4.2012.

Dokumentet består av to deler. Del I er felles for hele Trøndelag, mens del II er en egen regional planstrategi for Sør-Trøndelag. Tema som er sentrale og gjennomgående i del I, er også grunnlag for tema i del II.

Sør- og Nord-Trøndelag fylker sammen med Trondheim kommune, har for andre gang, utarbeidet en felles fylkesplan.

Innsatsområder som er utredet og beskrevet i felles fylkesplan:

- Klima og energi
- Arbeidskraft
- Forskning og utvikling
- Naturressurser
- Attraktivitet, livskvalitet
- Kommunikasjoner

Nye felles planer under arbeid beskrevet i regional planstrategi:

- Forvaltningsplan for Vannregion Trøndelag (etter statlig forskrift)
- Regional transportplan (med prosesskrav etter Pbl)
- FoU-strategi (uten prosesskrav etter Pbl)
- Regional transportplan

Samtidig videreføres en del strategidokumenter/meldinger/utredninger:

- Internasjonal strategi 2013 – 2016
- Marin strategiplan Trøndelag 2015 – 2018
- Reiselivsstrategi for Trøndelag 2008 – 2020
- Landbruksmelding for Trøndelag
- Strategiplan for kulturnæringer – Trøndelag 2009 – 2016
- Felles strategier for olje- og gasssektoren.

Prioriterte planoppgaver i Sør-Trøndelag i forslag til regional planstrategi:

Nye regionale planer(med prosesskrav etter Pbl)

- Regional plan for arbeidskraft og kompetanse
- Regional plan for folkehelse
- Regional plan for forvaltning av kulturminner

Nye regionale strategidokument/meldinger/utredninger (uten prosesskrav etter Pbl)

- Utredning om regionale tyngdepunkt i Sør-Trøndelag (senterstruktur/ bo - og arbeidsmarkedsregioner)
- Strategi for arealbruk, herunder landbruk, friluftsliv, m.m.
- Regional strategi for jakt, fiske og friluftsliv
- Ørland kampflybase

I tillegg til dette, inneholder den regionale planstrategien oversikt over regionale planer som skal rulleres i perioden.

4 INTERKOMMUNALT SAMARBEID

Hemne kommune samarbeider med mange kommuner både gjennom deltakelse i interkommunale selskap og gjennom formelt samarbeid med nabokommuner innenfor enkelte saksområder. Kommunen er med i Samarbeidskomiteen for Orkdalsregionen og deltar for øvrig i en del interkommunale prosjekter.

Det er utarbeidet en eierskapsmelding som gir en oversikt over selskaper kommunen er medeier i.

Når det gjelder interkommunalt planarbeid, er det særlig to områder der pågående arbeid kommer i inngrep med kommunens planlegging:

- *Interkommunal kystsonoplan* er en del av prosjektet Kysten er klar. Planen omfatter sjøområdene og 300 metersbeltet langs strandsonen i 11 kystkommuner. Planen vil gi retningslinjer for samarbeidskommunenes planlegging i disse områdene. Det utarbeides temakart og plankart for de formål som planen omfatter, med forslag til bestemmelser og retningslinjer.
- Ny folkehelselov og lov om kommunale helse- og omsorgstjenester som ble vedtatt i 2011, gir kommunene store utfordringer. Det interkommunale prosjektet *Samhandlingsreformen i Orkdalsregionen* (SiO), koordinerer det interkommunale samarbeidet. Det er etablert et lokalt prosjekt med egen prosjektleder for implementering av samhandlingsreformen lokalt. Sentrale strategier i dette arbeidet, vil innarbeides i samfunnsdelen.

5 BEFOLKNINGSUTVIKLING OG ALDERSSAMMENSETNING I HEMNE

Framskrivning pr. 01.01. fordelt på kjønn og alder v/middels nasjonal vekst i Hemne i perioden 2012 - 2030

Kjønn/år	Alder	2012	2015	2020	2025	2030
Menn	0-5 år	135	150	169	180	176
	6-12 år	184	166	175	199	216
	13-15 år	104	90	68	77	88
	16-19 år	120	128	115	100	109
	20-66 år	1225	1222	1225	1203	1172
	67-79 år	259	276	316	319	334
	80 år og over	80	95	98	137	160
Kvinner	0-5 år	140	148	160	170	166
	6-12 år	181	169	174	188	202
	13-15 år	90	85	73	77	82
	16-19 år	128	121	106	99	102
	20-66 år	1213	1197	1204	1194	1179
	67-79 år	233	271	310	327	320
	80 år og over	135	132	134	157	205
Totalt		4227	4250	4327	4427	4511

Kilde: SSB

Av framskrivningene, ser vi at folketallet vil øke med ca. 6 % i perioden fram til 2030. Befolkningsframskrivninger gir et bilde av alderssammensetningen i befolkningen fram i tid. Usikkerhetsfaktorene er imidlertid mange. Likevel framgår det tydelig, at andelen eldre i

befolkningen vil øke betydelig fram til 2030 (ca. 44 %). Vi vet også at den gjennomsnittlige levealderen vil øke. Antall barn i alderen 0-12 år vil øke med ca. 20 % i samme periode. Andelen yrkesaktive vil avta med ca. 4 % fram til 2030.

Det vil bli innhentet befolkningsstatistikk på skolekrets nivå, samt at vi må finne ut hvordan flyktninger påvirker befolkningsstatistikken i Hemne. Endringene i alderssammensetning og konsekvensene av disse, er en av de største utfordringene også i Hemne i årene framover, både med tanke på å skaffe kompetent arbeidskraft til voksende sektorer innenfor skole og helse/omsorg, og fordi områdene vil kreve en større andel av kommunebudsjettene framover.

6 PLANSTATUS OG PLANEVALUERING

Tabellen nedenfor viser når kommuneplanens samfunnsdel og arealdel med delplaner sist var vedtatt i Hemne:

PLANER	VEDTATT
KOMMUNEPLANENS SAMFUNNSDEL	25.9.2007
KOMMUNEPLANENS AREALDEL:	
• Kommunedelplan for Vinjeøra	2.12.2003
• Kommunedelplan for Hellandsjøen	27.1.2004
• Hoveddel(utenfor tettstedene)	1.2.2005
• Kommunedelplan for Kyrksæterøra	23.5.2006

Kommunal planstrategi skal som nevnt, munne ut i et vedtak som sier noe om hvilke planer kommunen skal utarbeide/videreføre i inneværende planperiode på 4 år. I dette, ligger bl.a. at gjeldende planer skal evalueres.

Arbeidsgruppa har valgt å gjennomgå gjeldende kommuneplan sett i lys av nasjonale forventninger, regionale føringer og de utfordringer Hemnesamfunnet og kommunen som organisasjon, står overfor. Nedenfor oppsummeres arbeidsgruppas vurderinger og konklusjoner innenfor de områdene arbeidsgruppa mener utfordringene i Hemne er størst.

6.1 Samfunnsdelen

6.1.1 Folkehelse/livskvalitet

I de nasjonale forventningene, er folkehelse, livskvalitet og oppvekstvilkår, høyt prioritert. I Hemne, vil vi som nevnt, se en endring i alderssammensetningen i befolkningen de nærmeste årene, der særlig den eldre delen av befolkningen vil øke i antall. Vi vil også se en økning i antall yngre brukere av helse- og omsorgstjenester med sammensatte omsorgsbehov. Enhetene i kommunen innenfor helse- og omsorg, mener at de største faglige utfordringene innenfor folkehelseområdet, er demens, psykiatri, rus, overvekt og kroniske sykdommer. Hemne kommune har en tid jobbet med en tanke om en tverrfaglig plan som vi har kalt *Mestringsplan*. Hovedfokus i en slik plan, er å legge til rette for at alle innbyggere i Hemne skal oppleve at de mestrer sine egne liv og er bidragsyttere i eget lokalsamfunn ut fra egne forutsetninger.

Med mestring mener vi:

- Mestring kan defineres som det motsatte av negativt stress.
- Mestring er å kjenne at man har god kontroll på utfordringene som livet gir.
- Mestring er å takle påkjenninger slik at man får det så godt som mulig, selv om man har et vanskelig utgangspunkt.

For å lykkes, krever dette tverrfaglig samarbeid mellom alle enhetene i kommunen, samspill med pårørende og frivillige aktører, økt bruk av teknologi, kort sagt en annen måte å se verden og å møte utfordringene på. Forebyggingsperspektivet vil være sentralt i dette arbeidet.

Bl.a. på grunn av parallell prosess med samhandlingsreformen, og det vi ser som en del sammenfallende fokusområder, har vi valgt å avvente videre arbeid med Mestringsplanen til det er avklart om samfunnsdelen i kommuneplanen skal revideres.

Gjeldende samfunnsdel beskriver de utfordringene vi står overfor, men mestringsperspektivet med det tverrfaglige fokuset og en del vesentlige krav i ny lov som bl.a. universell utforming og barn og unges medvirkning, er ikke godt nok ivaretatt.

Hemne kommune deltar i et Etikkprosjekt som skal bidra til å styrke den etiske kompetansen og gjennomføre systematisk refleksjon i tjenesteutøvelsen innenfor området helse- og sosial omsorg. Dette vil være et tema i samfunnsdelen.

6.1.2 Miljø, klima/ energi og arealbruk

I de nasjonale forventningene, er det særlig sterkt fokus på klima, energi og miljø.

Dette er tema som henger nøye sammen med arealbruk, samferdsel og infrastruktur. Bevisst planlegging av boligfelt som eksempelvis kan benytte fjernvarme og som er plassert slik at behov for biltransport reduseres, er viktig ikke bare i byene.

I Hemne, har vi et godt utgangspunkt med et sterkt sentrum og to naturlige tettsteder der hovedtyngden av bosettingen er. Kommunene oppfordres til å vektlegge fortetting framfor å «punktere» nye områder. I gjeldende arealdel, har Hemne kommune hatt en fortettingsstrategi som har vært hensyntatt i stor grad. Mulighetene til å bygge spredt i mindre omfang, må likevel være mulig. Attraktive tomter er viktig for å stimulere til tilflytting til kommunen. Endringer i alderssammensetningen, må tas hensyn til ved planlegging av gode boforhold for alle.

Gode uteområder, sammenhengende grøntstrukturer og sosiale møteplasser i og nær boligområder, vil være en viktig strategi i et mestringsperspektiv. Det samme gjelder universell utforming som må vektlegges sterkere ved revisjon av kommuneplanen.

Disse temaene vil selvsagt også høre hjemme i en evt. revisjon av arealdelen. Det er imidlertid behovene for arealer som avdekkes i samfunnsdelen, som skal legge føringer for revisjon av arealdelen. Samtidig skal man ta hensyn til naturmangfold, landskap, jordvern og kulturminne-interessene. Sammenhengene mellom temaene bør belyses bedre enn i dagens samfunnsdel, særlig med tanke på mestringsperspektivet.

6.1.3 Samfunnssikkerhet og beredskap

Samfunnssikkerhet i utbyggingsområder, er et svært viktig tema. Dette gjelder både havstigningsnivå, grunnforhold, ekstremvær og skred og ras. Ved en revisjon av samfunnsdelen, må det gjennomføres en revisjon av kommunens overordnede ROS- analyse. Her må også klimaperspektivet tas inn. Dette er i tråd med innspill fra Fylkesmannen i Sør-Trøndelag ved siste tilsynsbesøk innenfor beredskapsområdet.

6.1.4. Kompetanse/arbeidskraft/rekruttering

En av de største utfordringene for arbeidslivet i Hemne, er framtidig rekruttering av kompetente arbeidstakere. Dette er også en prioritert oppgave i den regionale planstrategien. Andelen innbyggere med høyere utdanning, var i 2010 14,9 %. Andelen øker, men er fortsatt under gjennomsnittet i fylket.

I Hemne kommune, er det mange arbeidstakere som går av for aldersgrensen de nærmeste årene. Utviklingen går fort og for å kunne opprettholde gode tjenester, må kompetanseutvikling ha et sterkt fokus. Som det framgår av kommentarene til befolkningsframskrivningene, vil behovet for kompetent arbeidskraft innenfor de store sektorene skole og helse/omsorg øke i årene som kommer. Endringskompetanse, kunnskap om metodikk og teknikker for å oppnå best mulig resultater, etterlyses av enhetene. Det bør utvikles langsiktige strategier på dette området.

6.1.5 Politikkområdet

Gjeldende samfunnsdel har for lite fokus på området lokaldemokrati. I *Kommunekompasset* gjennomført i 2011 i Hemne, avdekkes følgende utfordringer og forbedringspunkter:

- Strategi for utvikling av lokaldemokratiet
- Videreutvikle arbeidet med tydelige politiske mål
- Utvikle innbyggerdialogen

Kommunikasjonen med innbyggere kan bli bedre, både gjennom bruk av sosiale medier og gjennom å forenkle presentasjoner av aktuelle saker for publikum. «Møteplasser» mellom politikere og publikum; enten fysisk eller gjennom sosiale medier; vil kunne bidra til å skape større engasjement for politiske saker i lokalsamfunnet. Forbedringspunktene over kan derfor gjerne også sees i sammenheng.

Kommunen bør foreta en ny og grundig vurdering av temaet interkommunalt samarbeid. Vi er midt inne i omfattende prosesser om temaet. Framtidige prosesser vil kunne bli enklere om man har strategier som viser retning også innenfor dette området.

6.1.6 Plansystemets struktur og utforming

Kommunen har i tillegg til samfunnsdelen i kommuneplanen, en rekke fag/temaplaner(sektorplaner) som har en større detaljeringsgrad enn samfunnsdelen. Det er ønskelig å forenkle plansystemet og aller helst innarbeide kommunens fag- og temaplaner(sektorplaner) i kommuneplanens samfunnsdel. Enhetenes mål og overordnede strategier bør være nedfelt i samfunnsdelen, mens utredninger og tiltak knyttes til *Handlingsplan med årsbudsjett* som rulleres hvert år. På denne måten, kan man redusere antall hovedplaner og antall planprosesser i kommunestyreperioden, og samtidig få en bedre sammenheng mellom planer og tiltak som krever økonomiske midler.

Det er også ønskelig å utarbeide en samfunnsdel som er enkel og kortfattet og foreta utredningsarbeidet i et eget grunnlagsdokument. Dette vil kunne bidra til å gi selve samfunnsdelen lenger «levetid» enn dagens dokument som er ganske detaljert og som derfor snarere «går ut på dato».

Det er ønskelig at alle plandokumentene får en gjennomgående lik oppbygning og en gjenkjennelig grafisk profil. Der det evt. er nødvendig å utarbeide utfyllende planer, bør disse følge en mal som utarbeides i prosessen.

6.1.7 Hemne kommune som organisasjon

Hemne kommune har vært gjennom en betydelig utvikling når det gjelder helhetlige styringssystemer de siste årene. Særlig har det vært fokus på kvalitet og mål- og resultatstyring. I *Kommunekompasset*, har det framkommet forbedringspunkter som vi ønsker å arbeide med.

Man ser at det er behov for overordnede strategier bl.a. på følgende områder:

- Medarbeiderutvikling/samhandling
- Produktivitets- og effektivitetsutvikling

- Service og kvalitetsarbeid/utvikling og fornyelse
- Samspill med lokalsamfunnet bl.a. frivillige lag og organisasjoner

Kommuneøkonomi vil bli en stor utfordring for Hemne kommune som for de fleste andre kommuner i årene som kommer. Det er viktig å legge et langsiktig økonomisk perspektiv til grunn i planleggingen. Dette for å skape et handlingsrom og en økonomisk bærekraft som gjør kommunen i stand til å justere tjenestetilbudet i takt med framtidige behov og etterspørsel.

Konklusjon: Etter gjennomgangen av samfunnsdelen, har arbeidsgruppa konkludert med at kommuneplanens samfunnsdel bør revideres. Den må oppdateres og gjøres mer overordnet, og den må forenkles med utredningene som eget dokument. Sektorplanene skal så langt som mulig, innarbeides i samfunnsdelen. Det må legges til grunn et langsiktig økonomisk perspektiv i planleggingen. Mestring skal være et grunnleggende og gjennomgående prinsipp i kommuneplanens samfunnsdel.

6.2 Arealdelen

Kommuneplanenes arealdel består av en hoveddel (utenfor tettstedene) og 3 delplaner for tettstedene i kommunen. I tillegg til kommuneplanens arealdel, har vi ca. 100 reguleringsplaner som viser en mer detaljert arealbruk enn det kommuneplanen gjør. De siste årene har de aller fleste reguleringsplaner vært utarbeidet av private aktører i Hemne, også når det gjelder boligområder. Nå har vi et vedtak om revisjon av reguleringsplanen for industriområdet på Vessøra. En omregulering av «Bugen-tomta» i sentrum, er under vurdering. Dette vil være planer med kommunen som tiltakshaver.

I disse områdene, må det vurderes behov for miljøtekniske undersøkelser med tanke på mulig grunnforurensning.

Det er en felles oppfatning i arbeidsgruppen, at det vil være riktig å revidere kommuneplanens arealdel. Vurderingene av hovedplan og delplaner er beskrevet nedenfor.

6.2.1 Generelle betraktninger av arealdelen

Kommunens ansvar er å ha et helhetlig blikk på bruken av arealene. Utgangspunktet skal være de behov for arealer til ulike formål som finnes i kommunen, og en balanse mellom bruk og vern. Hemne er en betydelig landbrukskommune. Den viktigste oppgaven til landbruket, er å ivareta matsikkerheten. I planarbeidet, må jordvernet løftes fram som en premiss for utviklingen i forhold til infrastruktur, næringsutvikling og bosetting.

Antall dispensasjoner fra kommuneplanen kan være en parameter å vurdere kommuneplanen som verktøy ut fra.

Følgende momenter av generell karakter, taler for at både hoveddel (utenfor tettstedene) og delplaner bør revideres:

- «Gamle» kommuneplaner med ulik vedtaksdato
- Ulike prinsipper/bestemmelser/retningslinjer i hovedplan og delplaner
- Ønske om oppgradering til standard etter ny lov
- «Sammensying» av landdel med ny sjødel med tilhørende strandsone som det jobbes med i Interkommunal kystsoneplan.
- Differensiert strandsoneforvaltning
- Endret kommunegrense mot Rindal kommune
- Kommunale vedtekter/forskrifter med hjemmel i plan- og bygningsloven, må innarbeides i bestemmelser/retningslinjer til kommuneplanens arealdel innen 2017.

6.2.2 Kommuneplanens arealdel (hoveddel utenfor tettstedene)

Den største utfordringen i hoveddelen er hyttebebyggelse.

Følgende tema ble diskutert:

- Byggeområdene med et grunnleggende prinsipp om fortetting, har fungert godt, kun ett område er regulert utenfor vedtatte byggeområder siden planen var vedtatt.
- Områdene med spredt fritidsbebyggelse har også fungert godt – «taket» for antall hytter, er nådd i noen områder. «Tålegrensen» for evt. nye hytter i denne type områder bør vurderes.
- Oversikten over dispensasjoner, viser at det er sagt ja til mange dispensasjonssøknader. De aller fleste av disse, knytter seg imidlertid til infrastruktur og tilleggsarealer til eksisterende hytter/boliger/bedrifter.
- Gamle strand- og disposisjonsplaner bør gjennomgå og evt. oppheves.
- Områder med kombinert formål bolig/hytter bør vurderes på nytt.

Konklusjon: Hoveddelen (utenfor tettstedene) bør revideres. Hovedbegrunnelsen er at man må få samme grunnleggende prinsipper i alle kommuneplanene. Planene bør få samme vedtaksdato. Kommuneplanen må tilpasses ny kommunegrense. Fritidsbebyggelse er hovedtema i en revisjon.

6.2.3 Kommunedelplan for Hellandsjøen:

Følgende tema ble diskutert:

- Store områder som er lagt ut til formål fritidsbebyggelse/bolig som ikke er tatt i bruk til formålet. Kombinerte formål bolig/fritid bør vurderes på nytt.
- Område som opprinnelig var lagt ut til framtidig boligområde, er vedtatt regulert til fritidsboliger. Dette bør korrigeres.
- Behov for boligtomter og næringsarealer på Hellandsjøen må vurderes på nytt.

Konklusjon: Kommunedelplan for Hellandsjøen bør revideres. Bolig, næring og fritidsbebyggelse er hovedtema i en revisjon.

6.2.4 Kommunedelplan for Vinjeøra:

Følgende tema ble diskutert:

- Store områder lagt ut til byggeområder og områder for spredt fritidsbebyggelse, bolig og næring. Behovet må vurderes på nytt.
- Kombinert formål bolig/forretning på selve Vinjeøra bør vurderes på nytt.
- Motorsportanlegget er realisert i Stammedalen og bør tas ut av planen.

Konklusjon: Kommunedelplan for Vinjeøra bør revideres. Bolig, næring og fritidsbebyggelse er hovedtema i en revisjon.

6.2.5 Kommunedelplan for Kyrksæterøra

Kommunedelplan for Kyrksæterøra har fungert godt.

Følgende tema ble diskutert:

- Det etterspørres attraktive, sentrumsnære tomter på Kyrksæterøra. Behovet for ulike typer boformer bør vurderes på nytt. Hovedutfordringen er konflikt med jordvern.
- Har vi tilstrekkelig med næringsarealer? Storøya industriområde og Vessøra begynner å bli oppfylt.

- Hvordan oppleves det å komme til Kyrksæterøra fra sjøsiden? Hva kan vi gjøre vi for å forbedre denne opplevelsen?
- Gang- og sykkelveger, grøntstrukturer og møteplasser som en del av mestringsperspektivet(folkehelse/livskvalitet), bør vurderes på nytt.
- En rekke gamle reguleringsplaner vurderes opphevet. Dette vil måtte tas hensyn til i utforming av bestemmelser til kommunedelplanen.

Konklusjon: Kommunedelplan for Kyrksæterøra bør revideres. Bolig, næring, infrastruktur og grøntstrukturer er hovedtema i en revisjon. En del av reguleringsplanene i Kyrksæterøra sentrum, planlegges opphevet dersom man beslutter å revidere kommunedelplan for Kyrksæterøra.

HOVEDKONKLUSJON etter evaluering av kommuneplanen:

Hele kommuneplanen bør revideres. Alle planer bør få samme vedtaksdato.

Samfunnsdelen legger premisser for arealbruken, derfor må arbeidet starte med revisjon av samfunnsdelen. Sektorplaner innarbeides i samfunnsdelens langsiktige og kortsiktige del så langt som mulig.

Bestemmelser og retningslinjer må være felles for hele kommuneplanens arealdel (hovedplan og delplaner). En del reguleringsplaner, fortrinnsvis på Kyrksæterøra, planlegges opphevet.

Gamle strand- og disposisjonsplaner bør vurderes opphevet.

Denne konklusjonen gjør at vi avventer en del av utredningsarbeidet til selve kommuneplanarbeidet. Vi velger også å legge oss på et minimumsnivå med tanke på medvirkning når det gjelder planstrategien, med den begrunnelse at det er enklere for innbyggere og andre å forholde seg til en prosess som omhandler utvikling av egen kommune enn en prosess som omhandler hvilket planbehov kommunen har.

7 PLANSTRATEGI 2012 – 2016

Med bakgrunn i beskrivelsen og konklusjonene ovenfor, vedtas følgende planstrategi for Hemne kommune for perioden 2012 – 2016:

PLANNAVN	VEDTAKSÅR	RULLERES	KOMMENTARER
Kommunal planstrategi	2012	2015/2016	Rulleres hvert 4.år jfr. PBL § 10-1
Kommuneplanens samfunnsdel	2007	2012/2013	Her innarbeides mål og overordnede strategier i sektorplanene.
Handlingsplan/økonomiplan/ Budsjett	2011	2012/2013/ 2014/2015	Rulleres årlig. (Her innarbeides handlingsdelene i sektorplanene)
Kommuneplanens arealdel	2005	2013	Arealdel m/delplaner revideres samtidig
Kommunedelplan Kyrksæterøra	2006	2013	Arealdel m/delplaner revideres samtidig
Kommunedelplan for Vinjeøra	2003	2013	Arealdel m/delplaner revideres samtidig
Kommunedelplan for Hellandsjøen	2004	2013	Arealdel m/delplaner revideres samtidig

Landbruksplan 2011 – 2014	2011		Innarbeides i kommuneplanens samfunnsdel/handlingsplan.
Hovedplan vannforsyning	1997		«
Hovedplan for avløp 2000 – 2018	2002		«
Hovedplan veg	2004		«
Handlingsplan for trafiksikkerhet	2010		«
Handlingsplan for Hemne kommunes grøntstruktur og tilrettelegging for friluftsområder	2011		«
Overordna plan for helse- og sosial beredskap	2011		«
Plan for kommunal kriseledelse i Hemne kommune	2010		«
Plan for kommunal atomberedskap	2010		«
Beredskapsplan ved svikt i el. forsyning og telekommunikasjon	2010		«
Plan for organisering av akutt evakuering	2005		«
Klima- og energiplan	2008		«
Strategisk næringsplan	2007		«
Handlingsplan for helhetlig boligpolitikk	2005		«
IKT-plan	2009		«
Ruspolitisk handlingsplan	2010		«
Plan for idrett og fysisk aktivitet	2009		«
Museumsplan(handlingsdel)	2008		«
FYSAK – handlingsplan 2010	2010		«
Plan for psykisk helsearbeid	2007		«
Re-/habiliteringsplan Hemne kommune	2002		«
Pandemiplan	2009		«
Smittevernplan	2004		«
Pedagogisk utviklingsplan	2009		«
Reguleringsplan for industriområdet på Vessøra	1983	?	Vedtak om revisjon
Reguleringsplan for Bugentomta	1997	?	Ny plan under vurdering

8 PLANPROGRAM FOR REVISJON AV KOMMUNEPLANEN

Arbeidsgruppa har konkludert med at det er behov for en revisjon av hele kommuneplanen.

Begrunnelsen for dette, er beskrevet i kap.6 i dette dokumentet.

Kommunal planstrategi kan slås sammen med og være en del av oppstart av arbeidet med kommuneplanen. Det innebærer at planstrategien og planprogram for kommuneplanrevisjonen kan sammenfattes i ett og samme dokument. Behandling av planstrategien må da følge prosessreglene som stilles til planprogrammet, bl.a. med 6 ukers høring.

8.1. Kommunens hovedutfordringer

Med henvisning til det som er beskrevet under planevalueringen, kan kommunens langsiktige utfordringer kort oppsummeres som følger:

- Utviklingen i alderssammensetning i befolkningen
- Folkehelse/livskvalitet
- Klima og miljø
- Samfunnsikkerhet og beredskap
- Arbeidskraft og kompetanse
- Kommuneøkonomi
- Arealbruk med hovedvekt på sentrumsnære områder og strandsone

8.2. Pågående planprosesser og behov for utredninger

Som nevnt, vil nødvendig utredningsarbeid foretas i kommuneplanprosessen.

Eksisterende kommuneplan, både samfunnsdel og arealdel, gir oss et godt utgangspunkt for en revisjon. Det var gjort et betydelig utredningsarbeid i forbindelse med utarbeidelse av disse planene. Forholdene i Hemne er ikke dramatisk endret siden forrige revisjon.

Kommunekompasset og innføring av innbygger-, medarbeider- og brukerundersøkelser, sier mye om kommunens omdømme og opplevelser av kommunen som samfunnsutvikler, tjenesteleverandør og arbeidsgiver. Styringskort for alle enheter og regelmessige tjenesterapporter, gir oss god styringsinformasjon og objektiv informasjon om tjenestenes kvalitet, også sammenlignet med andre som det er naturlig å sammenligne seg med.

I forbindelse med utarbeidelse av Interkommunal kystsoneplan, blir det gjennomført utredninger og utarbeidet ulike temakart:

- Småbåthavner/havner
- Friluftsliv
- Forurensning
- Samfunnsikkerhet
- Biologisk mangfold
- Bruk av strandsonen

Det er foretatt en naturtypekartlegging i en del områder i Hemne i 2011. Det er videre utarbeidet flere planer og konsekvensutredninger i 2010/2011, der det også er utført utredningsarbeid som vil bli benyttet som grunnlagsmateriale.

Prosjektet *Samhandlingsreformen i Orkdalsregionen*, har gjort et betydelig utredningsarbeid på folkehelseområdet som vil bli brukt i arbeidet med kommuneplanens samfunnsdel. Her inngår bl.a. kunnskap om helsetilstanden i befolkningen og de faktorer som påvirker denne.

Behovet for nye utredninger vil derfor være begrenset, men følgende tema må oppdateres/utredes:

- Befolkningsstatistikk, inkl. flytting(også mellom skolekretser), pendling mm
- Behov for boliger og fritidsboliger m/en gjennomgang av behov sett i forhold til ledige/ubebygde tomter
- Overordnet ROS analyse
- Konsekvensutredning til kommuneplanens arealdel knyttet til ny eller endret arealbruk i forhold til gjeldende plan
- Barnetråkk
- Kartfesting av kjerneområder for landbruk
- Næring og arbeidsplasser
- Oversikt over mineralressurser i kommunen
- Energibruk
- Utdanning og kompetanse

Det utarbeides et grunnlagsdokument som vedlegg til samfunnsdelen, med oppdatert statistikk og sammenstilt eksisterende kunnskap, og med beskrivelse av sentrale utfordringer innenfor alle virksomhetsområder.

8.3. Planstruktur og innhold

Revidert kommuneplan skal bestå av samfunnsdel og en arealdel med en hovedplan (utenfor tettstedene) og tre delplaner for kommunens tettsteder som i dag.

Samfunnsdelens langsiktige del skal være kortfattet m/grunnlagsdokumentet som vedlegg.

Mestringsperspektivet skal være grunnleggende og gjennomgående innenfor alle aktuelle tema.

Det skal ikke utarbeides tematiske kommunedelplaner.

Sektorplaner innarbeides i samfunnsdelens langsiktige og kortsiktige del så langt som mulig.

Planer som ikke kan innarbeides i samfunnsdelen, skal forankres i denne og utarbeides etter en fast mal som utvikles i prosessen.

Samfunnsdel og arealdel (hoveddel og delplaner) utarbeides parallelt og får samme vedtaksdato.

Bestemmelser og retningslinjer skal være gjennomgående for arealdel m/delplaner.

Kommuneplanen skal gis en gjennomgående og gjenkjennelig grafisk profil.

En del reguleringsplaner, fortrinnsvis på Kyrksæterøra, planlegges opphevet.

Gamle strand- og disposisjonsplaner vurderes opphevet.

8.4. Organisering av kommuneplanprosessen:

- Kommunestyret har overordnet ansvar for kommuneplanprosessen
- Formannskapet er styringsgruppe
- En aktiv arbeidsgruppe bestående av ordfører, varaordfører, opposisjonsleder og leder i driftsutvalget, leder arbeidet og fremmer planforslag for kommunestyret. Rådmannen har møte- og talerett i arbeidsgruppa. Kommuneplanlegger er sekretær.
- Administrasjonen har ansvar for å utarbeide forslag og innhenter nødvendig fagkompetanse i prosessen og oppretter administrative arbeidsgrupper ved behov.
- Det kan være aktuelt å oppnevne mindre arbeidsgrupper med eksterne aktører knyttet til aktuelle tema(barn og unge, universell utforming, landbruk, næring med mer).
- Referansegruppe med deltakere fra organisasjoner, næringsliv, barn og unge, kommunalt råd for funksjonshemmede, eldreråd, ungdomsråd mm.

Det kan være aktuelt å kjøpe tjenester til prosessledelse og kartframstilling.

8.5. Medvirkning

Kommunen ønsker å involvere lokalbefolkningen, organisasjoner, næringsliv og grunneiere i planprosessen. Det er viktig å være kreativ for å skape engasjement, særlig med tanke på samfunnsdelen. Følgende arenaer er aktuelle:

- Åpne møter
- Skoler og barnehager
- Brukerdialog på egne arenaer(helse og omsorg/kultur mv.)
- Samlinger med næringsaktører
- Aktiv bruk av hjemmeside og sosiale medier
- «Kommuneplandag»

8.6. Tidsplan

MILEPÆLER SAMFUNNSDEL (de 4 første punktene er felles for arealdel og samfunnsdel)	TIDSROM
Utarbeidelse av grunnlagsdokument (samfunn og areal)	Jan - desember 2012
Varsel om oppstart av kommuneplanarbeid. Kommunal planstrategi og planprogram på høring (samfunn og areal).	Juni 2012 Juni - august 2012
Vedtak planstrategi/ fastsettelse av planprogram (samfunn og areal)	September 2012
Oppstartmøte samfunnsdel m/kommunestyret Drøfting av utfordringer, visjon og hovedmål	Oktober 2012
Overordnet ROS-analyse utarbeides (samfunnsdel)	November /desember 2012
Arbeidsmøter/innbyggerdialog innenfor ulike tjenesteområder (samfunnsdel)	Januar 2013 - mai 2013
Utarbeidelse av planforslag (samfunnsdel)	Mai - oktober 2013
Møte i regionalt planforum	Oktober 2013
Vedtak om utlegging til offentlig ettersyn Høring m/åpne møter mm (se medvirkning)	November 2013 November 2013 - januar 2014
Innspill og høringsuttalelser behandles	Januar - mars 2014
VEDTAK	JUNI 2014

MILEPÆLER AREALDEL	TIDSROM
Innspillsperiode	September 2012 - august 2013
Oppstartmøte m/kommunestyret	Mars 2013
Arbeidsmøter/innbyggerdialog vedr. aktuelle formål innenfor hoveddel og delplaner	Mars - august 2013
Konsekvensutredning	August - oktober 2013
Planforslag utarbeides	August - oktober 2013
Møte i regionalt planforum	Oktober 2013
Vedtak om utlegging til offentlig ettersyn Høring m/åpne møter mm (se medvirkning)	November 2013 November 2013 - januar 2014
Innspill og høringsuttalelser behandles	Januar 2014
VEDTAK	JUNI 2014